

**PROPOSTA D'IMPLEMENTACIÓ
DELS CAMINS ESCOLARS A
L'ESCOLA PI D'EN XANDRI**

AMPA Pi d'en Xandri
Sant Cugat del Vallès
Juliol del 2019

Introducció

En les ciutats occidentals hem vist com, a partir de les últimes dècades del segle XX, els cotxes han anat prenent protagonisme i han guanyant terreny a les persones gràcies a una planificació urbanística a mida de l'automòbil (vials sobredimensionats, voreres estretes, aparcaments en superfície...).

Aquest fet, juntament amb una tendència a l'alça de sobreprotecció dels infants i a l'abandonament de l'espai públic envers el privat, ha provocat que els nens i les nenes hagin anat perdent gradualment la capacitat de sortir sols al carrer, suposant una pèrdua de la seva autonomia així com un augment del sedentarisme i majors índexs d'obesitat infantil.

A més, l'ús cada cop més extens de l'automòbil ha augmentat la contaminació atmosfèrica i els seus efectes nocius. Segons el santcugatenc Jordi Sunyer, catedràtic de Medicina Preventiva i Salut Pública de la Universitat Pompeu i un dels màxims experts mundials en els efectes sobre la salut de la contaminació atmosfèrica, l'aire que respirem a Sant Cugat no és tan net com sembla i per tal de resoldre-ho proposa anar cap a una mobilitat sostenible a través de quatre iniciatives: l'aposta per la bicicleta com el vehicle de dins de la ciutat, guanyar espais per vianants davant dels cotxes, electrificar el transport públic i de mercaderies i fer camins escolars per poder anar a peu o en bici als col·legis (https://www.totsantcugat.cat/actualitat/societat/jordi-sunyer-sant-cugat-ha-de-ser-lider-en-qualitat-de-l-aire_167070102.html).

Està clar doncs, que la solució als problemes esmentats passa forçosament per una estratègia de mobilitat més global, en un model de ciutat que redueixi les distàncies, limiti l'ús del vehicle motoritzat i que promogui l'habitabilitat i vitalitat de l'espai públic. La creació d'uns itineraris concrets per anar a l'escola pot ser un primer pas en aquesta direcció.

Sortosament, la problemàtica és reconeguda socialment i els diferents partits que conformen el nou govern municipal ja inclouen els camins escolars dins dels seus programes electorals.

És per aquest motiu que l'AMPA de l'escola Pi d'en Xandri vam plantejar el juliol del 2018 la creació d'un camí escolar pels infants de la nostra escola. Els objectius d'aquest projecte són els següents:

Fomentar l'autonomia dels infants i els hàbits saludables

- Desenvolupament personal pels infants a partir del repte, per millorar l'autoestima, la independència, la seguretat/confiança, la capacitat de socialitzar amb els altres...
- Foment de l'activitat física per reduir l'obesitat infantil i altres problemes causats pel sedentarisme

Millorar el medi ambient i combatre l'emergència climàtica

- Reducció d'emissions de partícules contaminants
- Conscienciació als infants d'una mobilitat alternativa

Pacificació de la ciutat i fer-la més amable

- Reducció de trànsit pel barri (menys soroll i perill)
- Creació d'una xarxa de camins que connecten els barris amb el centre

Què hem fet fins ara?

Des d'un bon principi teníem clar que el projecte només tindria èxit si era compartit entre totes les famílies doncs implica un canvi d'hàbits i un replantejament sobre les capacitats dels infants i la superació de les pors pròpies. Amb aquesta idea vam plantejar que la difusió dels beneficis i les necessitats del camí escolar havia de ser una prioritat durant el curs escolar. A més, vam voler entendre quines eren les necessitats dels diferents possibles usuaris del camí i per això vam realitzar un estudi de mobilitat entre les famílies de l'escola. A continuació s'enumeren les diferents activitats que hem anat fent durant el curs en aquests dos eixos.

Conscienciació a les famílies:

- Exposició Camins Escolars

El dimarts 11 de desembre vam inaugurar l'exposició "La Caputxeta camina sola" per tal d'explicar què són els camins escolars i destacar-ne els seus beneficis.

Aquesta exposició va ser traduïda i adaptada per la nostra AMPA a partir de l'exposició original "Caperucita camina sola" del Centro Nacional de Educación Ambiental i va estar penjada a l'entrada de l'escola fins a final de trimestre.

Al final d'aquest document adjuntem l'arxiu amb el contingut de l'exposició.

- Xerrada Alexandra Mariné

El dimecres 8 de maig vam realitzar la xerrada de l'Alexandra Mariné sobre l'Autonomia dels infants i el camí escolar.

L'Alexandra, psicòloga general sanitària i psicoterapeuta, ens va parlar de la importància de l'autonomia i d'anar esperonant mica a mica els nostres fills i filles per tal de millorar la seva autoestima, fer persones més felices, responsables i preparades pels diferents reptes que vagin apareixent. També va reflexionar sobre els perills de la sobreprotecció o la hiperparentelitat i ens va donar alguns consells de com anar fomentant l'autonomia dels infants. <http://ampapidenxandri.cat/wp-content/uploads/2018/12/Consells-Lautonomia-de-linfant.pdf> Finalment va destacar que la iniciativa del camí escolar és una eina molt potent per potenciar aquesta autonomia i que, la majoria de nenes i nens de tercer haurien de ser capaços d'anar sols/es a l'escola.

- Enquesta Camí escolar

A principi del segon trimestre vam distribuir a cada alumne, amb l'ajuda de l'escola, un petit qüestionari en relació a la possibilitat de crear un camí escolar. La idea de la iniciativa no era només conèixer els hàbits de mobilitat dels trajectes cap i des de l'escola sinó també fer reflexionar a les famílies sobre els seus hàbits. L'enquesta s'hagués pogut fer a l'aula directament amb els infants però vam voler que es realitzés a casa amb la intenció de provocar una conversa dins de la família sobre el desplaçament que feien cada dia. Amb aquest objectiu, l'enquesta tenia preguntes pels adults i pels infants i, en alguna d'elles es demanava explícitament als nens i nenes què en pensaven els seus pares i mares.

AJUDAN'S I OMPLI EL QÜESTIONARI

CAMI XANDRI

1. Quantes persones hi vius a casa vostra?

2. Quantes persones hi vius a casa vostra?

3. Quantes persones hi vius a casa vostra?

4. Quantes persones hi vius a casa vostra?

5. Quantes persones hi vius a casa vostra?

6. Quantes persones hi vius a casa vostra?

7. Quantes persones hi vius a casa vostra?

8. Quantes persones hi vius a casa vostra?

9. Quantes persones hi vius a casa vostra?

10. Quantes persones hi vius a casa vostra?

11. Quantes persones hi vius a casa vostra?

12. Quantes persones hi vius a casa vostra?

13. Quantes persones hi vius a casa vostra?

14. Quantes persones hi vius a casa vostra?

15. Quantes persones hi vius a casa vostra?

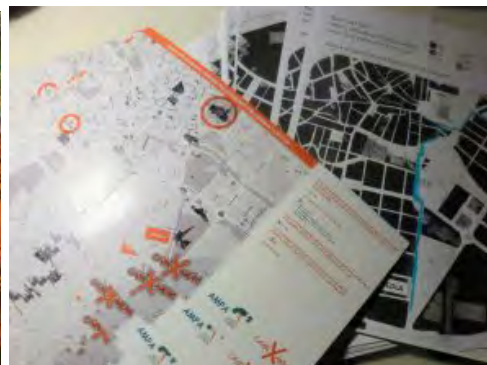
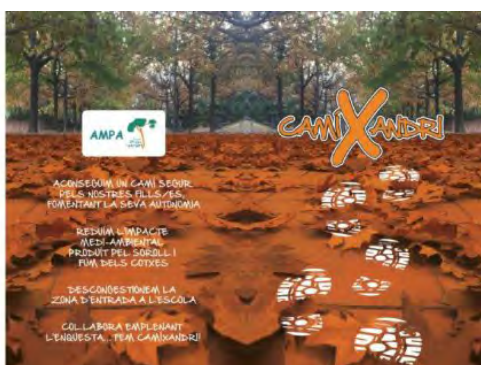
16. Quantes persones hi vius a casa vostra?

17. Quantes persones hi vius a casa vostra?

18. Quantes persones hi vius a casa vostra?

19. Quantes persones hi vius a casa vostra?

20. Quantes persones hi vius a casa vostra?

- Entrevista al Cugatenc

Fruit de les accions de difusió, el diari el Cugatenc es va posar en contacte amb nosaltres per tal de fer-nos una entrevista. Més enllà de voler explicar a la ciutat el projecte que estàvem tirant endavant, vam pensar que era una bona oportunitat per posar en valor el projecte entre les famílies del nostre centre i que això els ajudés a veure la iniciativa amb uns millors ulls.

<http://elcugatenc.cat/infancia/implicar-els-infants-un-cami-escolar-segur>

- Piulades

Finalment, durant tot el curs escolar hem estat piulant a través del compte de twitter de l'AMPA diferents missatges destacant la importància del camí escolar, ja sigui amb petits missatges o amb enllaços a articles, així com fent difusió de les diferents activitats que realitzàvem en el projecte. Al final d'aquest document podeu trobar els enllaços de les diferents piulades que hem fet.

Estudi de mobilitat:

- Enquestes i resultats

Per tal de conèixer els hàbits de mobilitat de l'alumnat del Pi d'en Xandri així com per recollir dades per tal de definir el model de camí escolar que millor s'adaptés a les necessitats de les famílies, des de l'AMPA vam fer una enquesta a tot l'alumnat de primària. En total es van repartir unes 325 enquestes amb la idea que les nenes i els nens les responguessin a casa amb l'ajuda dels seus pares i mares. Es van rebre un total de 176 respostes de les que es poden extreure les següents observacions:

- Un 85% de l'alumnat viu a l'entorn de l'escola (Centre/Estació, Eixample, Monestir i Torreblanca) fent viable un trajecte a peu.
- Per la meitat d'aquests (55%), l'itinerari més "natural" passa pel Passeig Gaudí (Monestir i Torreblanca) mentre que la resta ho fa pels carrers de l'Eixample.
- Un 70% de l'alumnat ve a peu, bicicleta o patinet, amb el que podrien fer servir el camí escolar des del primer dia.
- Un percentatge molt petit de l'alumnat va sol a l'escola (especialment els dels cursos més avançats).
- Només un 14% dels adjectius per descriure el camí tenen una connotació negativa (llarg, insegur, avorrit o lleig). Això demostra la predisposició a utilitzar el camí.
- Hi ha 56 Famílies disposades a fer voluntariat i 63 alumnes estarien disposats a pagar una possible quota.
- 48 dels 57 que venen amb cotxe/moto estarien disposats a deixar els nens/es a un altre punt.
- Els 104 comentaris sobre els perills del recorregut parlen de cotxes i passos de vianants. Un parell parlen de carrils bici mal marcats, un parla dels excrements de gos i de les voreres en mal estat, un de la rampa de l'arborètum, un dels patinets elèctrics i dos dels gossos sense lligar. Un es queixa dels adults (?)

A la vista d'una relativa baixa participació i que moltes enquestes no havien omplert els itineraris, vam decidir intentar augmentar la mostra fent, amb l'ajuda de Paidos, una nova enquesta a l'alumnat de 4t, 5è i 6è durant el temps de migdia. En aquest cas, només vam fer dues preguntes (si venien en cotxe i si ho feien acompanyats d'algun adult) i els demanàvem que dibuixessin el seu itinerari en el mapa.

- És interessant destacar que el 50% no va amb cotxe a l'escola, el 27,5% va amb cotxe i els altres alternen el cotxe o a peu.
- També hem vist que el 4,65% de l'alumnat de 4t va sol a l'escola (el 18,6% a vegades). A 5è en són el 18,64% (el 25,5% a vegades) i a 6è ja en són el 35,7% (el 23,8% a vegades).
- Observant els itineraris marcats es pot comprovar, tal com es mostrava en el barri d'origen de les famílies, que la meitat de l'alumnat puja pel Passeig Gaudí, que sembla destinat a ser adaptat com a camí escolar. Tot i així, caldria buscar una solució per l'altra meitat de l'alumnat que arriba a l'escola per l'altre costat de l'escola.

Al final d'aquest document podeu trobar l'informe amb els resultats detallats.

- Anàlisi dels punts conflictius

Un cop recollides les enquestes vam sortir al carrer per tal d'analitzar sobre el terreny els punts conflictius que les famílies havien inclòs en les seves respostes però també per detectar-ne d'altres. El resultat d'aquest anàlisi va ser un informe, que adjuntem al final d'aquest document, amb una fitxa per cadascun dels punts conflictius.

PROPOSTA #1 Pas de vianants perillós a l'Avinguda del Pla de Vinyet		
Localització Avinguda del Pla de Vinyet	Problemàtica actual Hi ha dos passos de vianants amb semàfor un al carrer Santa Teresa i l'altre davant de l'Auditori. Entre ells hi ha 3 passos de zebra sense semàfor. Els cotxes circulen molt ràpid i un d'ells està a la cantonada del carrer César Martinell on els cotxes giren	Proposta de solució Posar un semàfor en el pas zebra que hi ha davant del Passeig Gaudi, posar extensions de voreres en els dos costats i senyalitzar-lo correctament amb pintura de color granat tal com es fa en els passos propers a les escoles
	Dificultat: Mitja	Cost: Alt Prioritat: Mitja

- Propostes de millora

A partir del resultat de les enquestes així com de l'observació de punts conflictius vam elaborar una sèrie de propostes per tal de millorar els diferents itineraris i afavorir a la implementació exitosa dels camins escolars. Aquestes propostes es van incloure en cadascuna de les fitxes de l'informe dels punts conflictius i són les que us presentem a continuació. Cal dir que no s'han volgut desenvolupar amb molt detall per tal de buscar la solució més adient amb els tècnics responsables de l'Ajuntament.

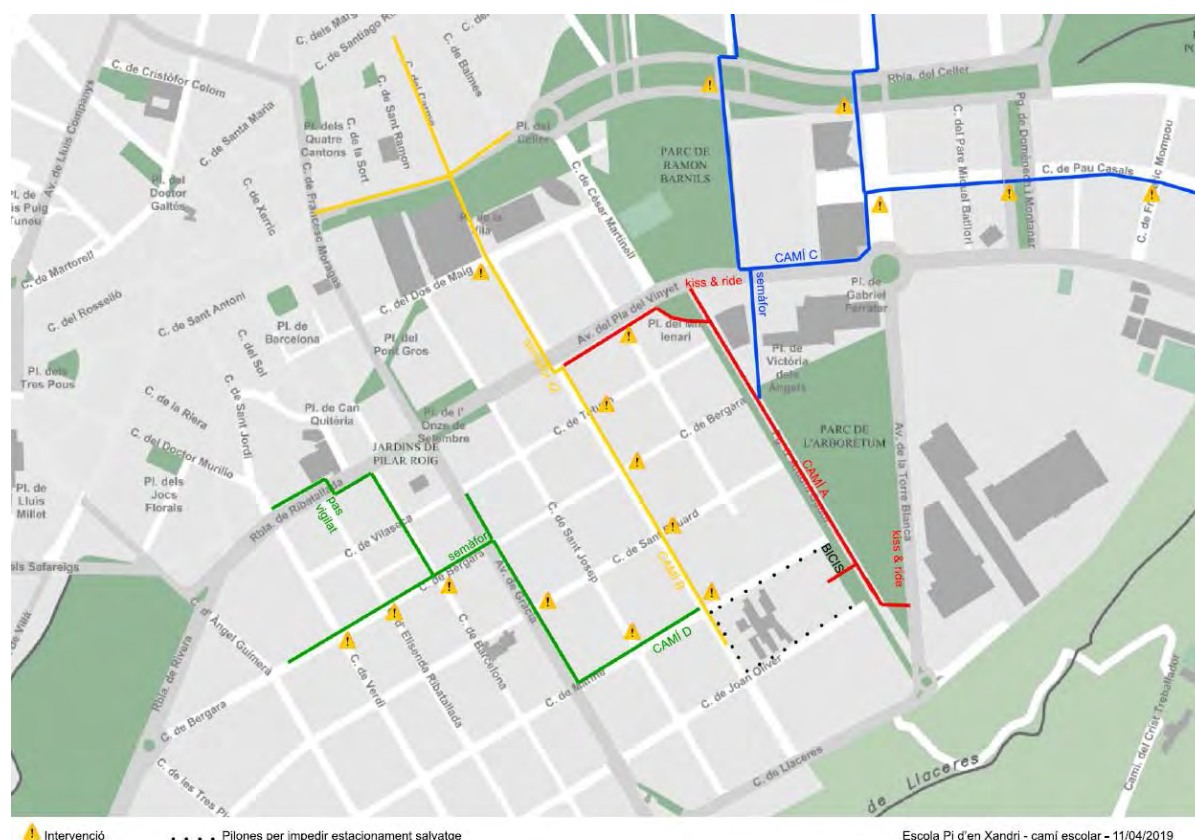

Propostes:

Canvis en l'entorn:

L'escola té dues entrades per primària (una pel carrer Santa Teresa i l'altra al Passeig Gaudí) i una sola sortida (pel carrer Santa Teresa). Tenint en compte l'origen dels alumnes proposem 3 camins principals: un pel Passeig Gaudí pels que venen de Torreblanca o Monestir, un pel carrer Santa Teresa pels que venen del centre estació i un pel carrer Mariné pels que venen de l'Eixample.

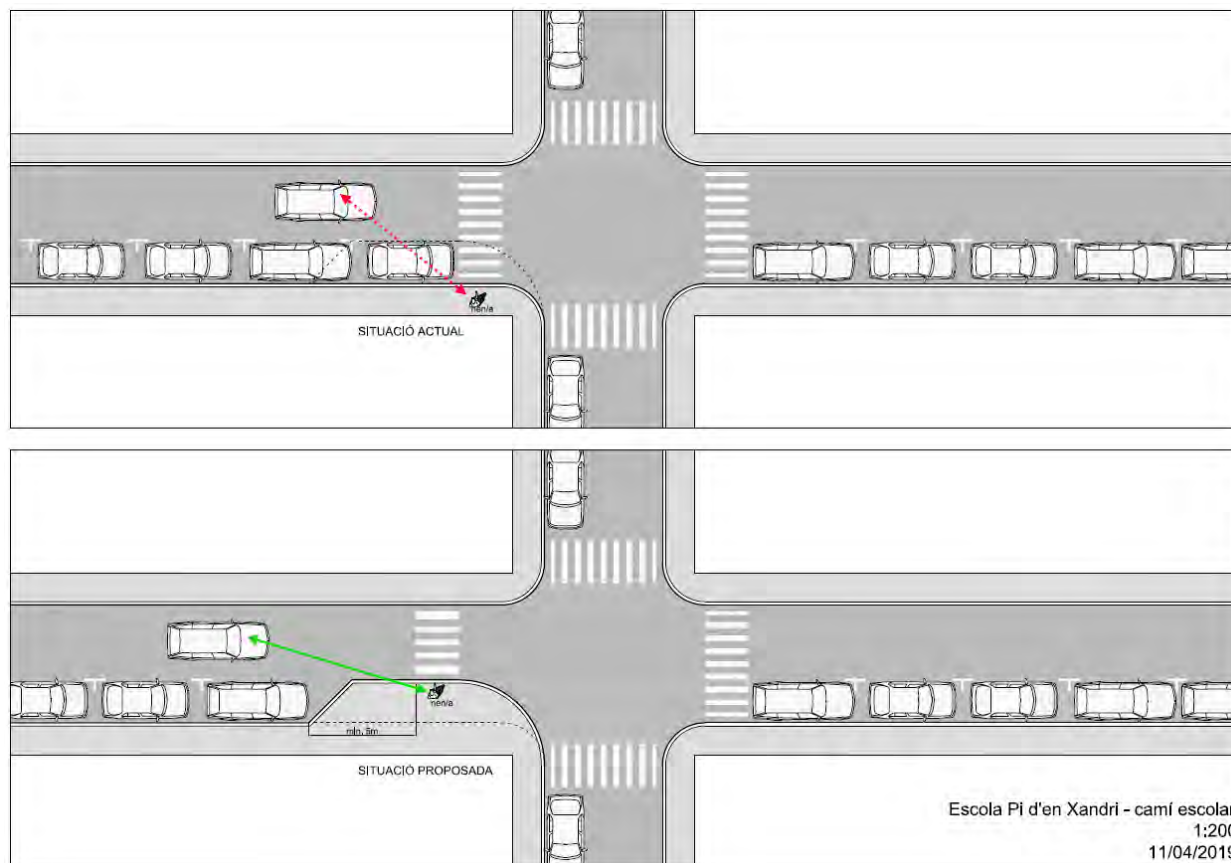
Proposem que els camins comencin a l'Avinguda del Pla de Vinyet i l'Avinguda de Gràcia i per tant, hem centrat les nostres propostes en aquesta zona. En una segona fase es podria estudiar de fer millores en altres zones començant, per exemple, en els creuaments de les avingudes principals (Rambla del Cellar, Avinguda Torreblanca, Avinguda de Gràcia...) que permetran unir grans illes peatonals.

Aquestes primeres propostes de millora són les que s'han descrit en l'informe dels punts conflictius i que es resumeixen en:

- 2 Places petó i adeu
- Carril bici del Passeig Gaudí
- Carril bici Pla del Vinyet (separació, continuïtat i desperfecte)
- Passos de vianants a l'Avinguda del Pla de Vinyet i a l'Avinguda de Gràcia
- Cruïlles i voreres de l'Eixample
- Aparcament bicicletes al Passeig Gaudí
- Senyalització dels camins

Organització interna:

A més de les millores urbanístiques estem treballant en un seguit de mesures que ajudaran a promocionar la iniciativa i a fer el camí més segur.

- Pedibús

Pensem promocionar i facilitar la creació de rutes en Pedibús en les que un adult acompanya a un grup d'infants. Aquesta iniciativa és vàlida per l'alumnat més petit que encara no està preparat per anar sol a l'escola però que pot començar a agafar certa autonomia anant amb els companys i sense els seus pares. La idea és que cada ruta sigui autogestionada per les mateixes famílies que en facin ús.

- Rutes semi-protegides

Tenint en compte que el barri on es troba l'escola és una zona residencial amb molt poc comerç, no podem comptar amb "el comerç amic" tal com s'ha fet en altres poblacions on ja han implantat els camins escolars. Tot i així, pensem que pot ser interessant plantejar la possibilitat d'instaurar el que es coneix com "Red Sneaker Routes" i en la que un grup de voluntaris, que poden ser familiars o veïns, s'encarreguen de vitalitzar i donar suport d'un punt del trajecte per tal de fer-lo més atractiu i segur. Una opció seria incloure aquesta activitat dins del programa de voluntariat de l'Ajuntament o comptar amb la col·laboració de la Policia municipal i/o Protecció Civil.

- Protocol d'absències

Estem treballant amb l'escola per establir un protocol d'absències per tal d'avisar aquelles famílies quan un infant usuari del camí falti a l'escola. Encara no hem acabat de definir-lo però, fins i tot, estem avaluant la possibilitat d'utilitzar algun dispositiu amb tecnologia NFC a l'entrada del centre educatiu que envii un missatge a les famílies quan els seus fills entrin a l'escola, tal com fan en el programa Kango del districte de Sarrià-Sant Gervasi de Barcelona (<http://ajuntament.barcelona.cat/ciutateducadora/ca/projectes/kango>).

- Difusió

Tenim previst seguir fent difusió i diverses activitats (com les que es detallen en aquest [document](#)) perquè cada cop siguin més famílies les que s'animin a canviar els seus hàbits i es sumin al programa.

Una primera acció serà establir rutines com podria ser “els dimecres sobre rodes” per promocionar l'ús de la bicicleta i el patinet. El fet de participar en una activitat grupal pot fer que molts infants vulguin provar d'anar a l'escola sense cotxe i eliminar alguns dels prejudicis que poden tenir.

Document 1 - Exposició

Caperucita CAMINA Sola

LA REINTRODUCCIÓN DE LA INFANCIA EN LA CIUDAD

Traducció i adaptació realitzada per l'AMPA de l'escola pública Pi d'en Xandri de Sant Cugat del Vallès a partir de l'exposició original "Caperucita Camina Sola" del Centro Nacional de Educación Ambiental

ORGANISMO
AUTÓNOMO
PARQUES
NACIONALES

CENTRO NACIONAL DE
EDUCACIÓN AMBIENTAL

Coordinació:
María Sintés Zamanillo

Producció:
Gea21 - Grupo de Estudios
y Alternativas S.L.

Idea original i textos:
Marta Román Rivas

Disseny de l'exposició:
Nuria Román Rivas

Il·lustracions i Disseny Gràfic:
Pablo Delkan

Fotografies:
María Roldán Pazos,
Alfonso Sanz i Óscar Ortuño

HI HAVIA UNA VEGADA

Aquesta és la història d'una nena a qui diuen Caputxeta perquè porta una caputxa de vellut vermell que li ha fet la seva àvia. La Caputxeta té nou anys, dues bones cames, dos ulls atents i un cor que batega. Sap llegir, escriure, saltar a corda, pedalar i navegar per internet, però tal com els passa a la majoria de nenes i nens de la seva edat, mai la deixen sortir sola de casa.

Els seus pares diuen que la ciutat és un lloc molt perillós i no li permeten jugar al carrer ni anar a l'escola pel seu compte. Va sempre de la mà, no s'atura a comptar rajoles, ni s'aparta del camí i, quan juga al parc, ho fa sota la mirada atenta d'una persona gran.

CAPUTXETA, CAPUTXETA, ON ETS?

La Caputxeta és a casa amb la seva mare, no sabem si davant l'ordinador, veient la tele o fent els deures. El que sí que sabem és que passa hores i hores asseguda en una cadira o estirada al sofà i que, quan arriba la tarda, està nerviosa i irritable.

El cos li diu que necessita moure's per créixer feliç i que les acrobàtiques aventures dels videojocs no li serveixen per desenvolupar la seva pròpia força, flexibilitzar els músculs o desfogar tota l'energia que té.

AGAFA EL CISTELL

El telèfon sona i la Caputxeta l'agafa esperant sentir algun dels seus amics. Aquesta vegada qui truca és l'àvia, que s'ha posat malalta i necessita que algú vagi a fer-li companyia.

La Caputxeta s'ofereix ràpidament per anar a ajudar-la, insisteix que ja és gran i li ensenya a la mare que ja li arriba a la barbeta. La mare de la Caputxeta, amb dubtes al cap i pors al cor, treu una cistella de l'armari i lentament comença a triar alguns aliments... ¿S'atrevirà a deixar-la sortir sola de casa per primera vegada?

LA CAPUTXETA A LA CIUTAT

La Caputxeta camina molt atenta, ha anat moltes vegades a casa de l'àvia però mai sola, i avui dubta de quin és el camí correcte. No fa gaire, els nens i les nenes es movien sols i coneixien la ciutat pam a pam. De fet, quan el pare i la mare de la Caputxeta eren petits, tots jugaven al carrer fins a l'hora de sopar i anaven pel seu compte a l'escola.

Ningú sap explicar gaire bé com va passar: si primer van ser els cotxes els que van començar a devorar l'espai o si va ser la ciutat que va fer una estirada i va quedar només per als gegants. La veritat és que ara, en veure els carrers sense nens, qualsevol pensaria que el flautista d'Hamelín se'ls ha emportat molt lluny...

Sort que la Caputxeta es troba amb persones amables que li indiquen com arribar a casa de l'àvia.

EL COTXE FEROTGE

La Caputxeta, que ha anat a classe d'educació viària i coneix les normes de circulació i els senyals de trànsit, també sap que no es pot fiar dels semàfors en verd ni dels passos de vianants. Per això camina molt atenta, per si apareix el cotxe ferotge.

En girar una cantonada, troba aparcats el cotxe nou de l'àvia i es queda fascinada mirant l'interior del moderníssim vehicle.

Ostres!, quins seients més còmodes té!

Són per abraçar-te millor.

I quins frens tan potents!

Són per córrer i frenar en sec.

Fins i tot .... fins i tot té tele!

És per entretenir-te millor.

Quina passada d'airbags, portes amb protecció lateral i vidres tintats...

Són per aïllar-te millor!!

La Caputxeta, que s'ha adonat que els cotxes poden devorar la ciutat i espantar i arraconar nenes i nens, decideix seguir caminant i arribar a casa de l'àvia amb les dues bones cames que té.

LA CAPUTXETA CAMINA EN COMPANYIA

La Caputxeta sent les campanades del rellotge de cucut de l'àvia i sap que ja és hora de tornar a casa. Li fa una forta abraçada, s'ajusta bé la caputxa i surt a la fresca de la tarda.

Un gos negre i prim la segueix tot el camí. Prop de casa, reconeix el Mateu i la Berta, que juguen a fet i amagar, i decideix anar-hi de puntetes per fer-los un bon ensurt. Però la salutació del carter la delata i els seus amics la descobreixen:

"Hola, Caputxeta! Vols jugar amb nosaltres?"
Avui no pot quedar-se, vol arribar a casa aviat per poder explicar-li a la mare totes les seves aventures i per ensenyar-li el gos negre i prim que li somriu.

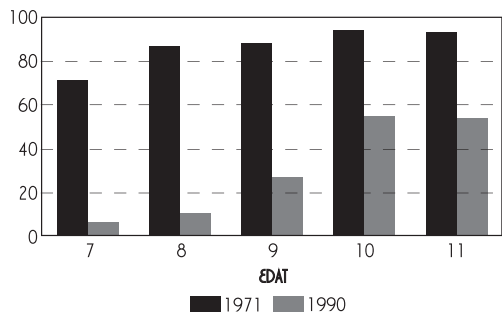
I vet aquí un gos, vet aquí un gat que aquest conte... continua en tots aquells carrers, places i espais de la ciutat on hi ha nens i nenes amb cors que bateguen, ulls atents, bones cames i ganes de jugar.

¿ENS AJUDES?

A Espanya, el 70% dels nens i nenes de primària no van mai sols a l'escola. L'autonomia infantil s'ha retallat dràsticament en la major part de ciutats occidentals. Als anys 70, el 80% dels nens de vuit anys anaven sols a l'escola i, als 90, només ho feien el 8%.

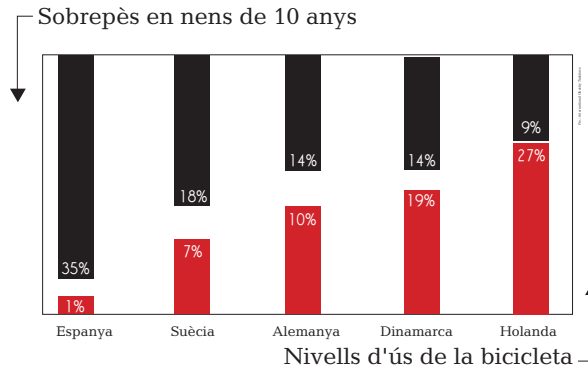
Percentatge d'alumnes anglesos que van a l'escola sense la companyia d'un adult.

La Caputxeta vol caminar de nou sola, vol jugar amb les amigues i els amics al carrer, vol córrer, amagar-se, travessar el bosc i viure aventures en primera persona. L'ajudem a aconseguir-ho?

TU CALCULES

Un de cada cinc nens a Espanya té sobrepès o obesitat. El sobrepès és degut més a la vida sedentària que als mals hàbits d'alimentació.

Calcula el temps que la Caputxeta passa asseguda

- 5 hores a l'escola
- 30 minuts amb cotxe
- 3 hores davant del televisor, ordinador, etc.
- 60 minuts fent deures
- 90 minuts menjant

____ Total

Calcula el temps que passes quiet/a cada dia

- A l'escola ____ min.
- En transport ____ min.
- Davant de la televisió, ordinador, etc. ____ min.
- Menjant ____ min.
- Altres activitats a la cadira ____ min.

Total = ____ hores

TU TRIES

Es pot dir que les ciutats espanyoles són eminentment segures. Les taxes de delinqüència d'Espanya estan molt per sota de les que presenten el Regne Unit, Alemanya, França i, fins i tot, Suècia. No obstant això, la percepció d'inseguretat és elevada i qualsevol problema, sobretot referent a la infància, es magnifica a través dels mitjans de comunicació. Els nens i les nenes són víctimes d'aquest clima injustificat d'"alt risc" que suposa un motiu més per tancar-los amb clau i extremar la vigilància sobre ells.

Et demanem que ajudis la mare de la Caputxeta a triar aquells productes de la cistella que permetran que la nena pugui sortir sola de casa i caminar lleugera i amb confiança.

**¡QUIERO
SALIR!**

Sovint es tergiversen els conceptes de perill i risc, i es culpabilitza les víctimes. En un espai amb trànsit, els nens es troben en una situació de risc perquè no es poden enfrontar a màquines d'una tona que circulen a gran velocitat. El perill, per tant, ve dels automòbils i no dels menors que corren darrere d'una pilota.

La seguretat es conjuga en plural i per això ens sentim segurs en els llocs habitats, entre la gent, encara que no coneguem a ningú. La presència de nenes i nens a les voreres contribueix a donar vida i a incrementar la seguretat col·lectiva. Si volem carrers segurs caldrà "domesticar" el trànsit perquè els menors i altres grups socials vulnerables es puguin moure amb llibertat.

PRODUCTES PER ESCOLLIR

**Señor ¿ME
AYUDA?**

La "privatització" de la criança és un fenomen recent i únic en la història. Com en qualsevol privatització, es creen diferències entre els que poden i els que no poden pagar tots els serveis que abans es solucionaven col·lectivament: espai per al joc, relacions amb altres menors o referències adultes alienes al nucli familiar. Ara, la maternitat queda sotmesa a una responsabilitat excessiva per la falta de suport extern.

També es podria dir que "per educar un nen fa falta una tribu". La criança és un assumpte col·lectiu, però la nostra societat, pretesament autosuficient, ho ha oblidat. Perquè nens i nenes creixin sans, en el sentit ampli de la paraula, cal corresponsabilitat social per tenir-ne cura, i també calen suports i referències més enllà de la família i de l'escola.

**¡YO
SOLO!**

Lluny del que pugui semblar, la sobreprotecció fa nens i nenes més vulnerables i fràgils. Aquells menors als quals no es permet córrer riscos, ni conèixer i experimentar les possibilitats del propi cos, han d'adoptar més tard conductes arriscades "fora d'escala" o s'acaben sentint apocats i temorosos.

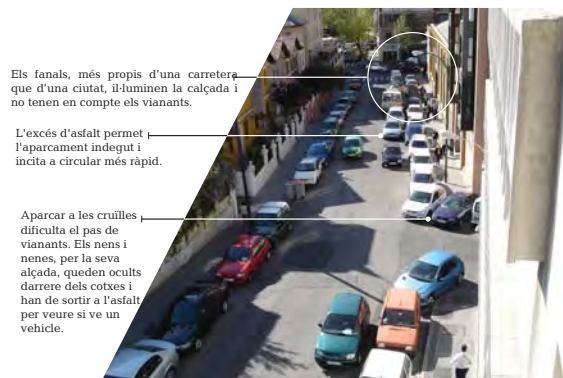

La confiança en els nens genera comportaments responsables i atents. Permetre que els menors provin, s'equivoquin, caiguin i s'aixequin és la forma que vagin creixent i aprenent a conèixer els seus límits i adquireixin seguretat en ells mateixos.

COMPARA

Si volem que la Caputxeta i altres nenes i nens puguin caminar segurs ...

Què és el que no funciona en aquest carrer?

Què s'hi pot fer?

Què és el que no funciona en aquest carrer?

Què s'hi pot fer?

EL
CAMI
AL
COL·LE

"Recordo clarament com eren els trajectes que feia de casa a l'escola perquè eren realment emocionants. La diversió és probablement l'única cosa que li pot interessar a un nen de sis anys i es queda fixada en la memòria. En el meu cas, l'emoció procedia del meu tricicle nou. Hi anava cada dia i la meua germana gran anava en el seu. No ens acompanyava cap adult i recordo nítidament com els dos acostumàvem a fer curses a l'enorme velocitat del tricicle pel mig del carrer."

Roald Dahl

"No vaig tenir mala sort amb la meua escola, però els millors records, les escenes d'aquells anys escolars que de forma més nítida es mantenen en la meua memòria, no provenen de les aules, les capelles, les biblioteques i els laboratoris, sinó del camí que em portava cada matí de casa al pupitre, convertit en un element més d'un món infinit."

Luis García Montero

"Al matí, quan surto de casa, em ve a buscar un Orc que em saluda amigablement i ens dirigim cap a la Torre de Sauron. Pel camí se'ns uneix un Hòbbit que parla poc i més endavant arriba un grandios Troll amb rinxols al cap que ens diu "Hola, nois! Com va?" Nosaltres li contestem: "Bé, encara que fa una mica de pudor de Troll". Se senten rialletes i veiem que ve en Gimlin el nan carrer avall, que diu "Légolas, tens algun joc nou de la Play?" Però no puc contestar perquè sentim de lluny com sona la campana de la Torre de Sauron i sortim corrents per començar una nova etapa de la Terra Mitjana. FI. (Tot i que això sembla una pel·lícula, és el que em passa cada matí de camí a l'escola i els personatges són els meus amics, per ordre d'aparició: Paula, Irene, Uxia i Iván). EL SENYOR DELS AMICS".

Alejandro Pertier, 4t Primària

Document 2 - Tríptic enquestes

AJUDAN'S I OMPLE EL QÜESTIONARI

CURS:

1. Quantes persones feu cada dia el recorregut d'anada a l'escola?

Nº Adults: _____

Nº Nens i nenes: _____ De quin/s curs/os? _____

2. Quin és l'origen del vostre recorregut?

☐ Eixample ☐ Barri ☐ Monestir ☐ Coll Favà ☐ Centre ☐ Torreblanca ☐ Estació
☐ A altres barris o municipis? Quin? _____

3. Quin mitjà de transport utilitzeu habitualment per anar a l'escola?

☐ A peu ☐ Bicicleta/Patinet ☐ Cotxe ☐ Bus ☐ FGC ☐ Moto ☐ Altres

4. Amb qui veniu habitualment a l'escola?

☐ Sol/sola ☐ Amb amics/amigues ☐ Amb germans/germanes ☐ Amb pares/mares
☐ Amb avis/àvies ☐ Amb veïns/veïnes ☐ Amb cangur

5. Quins perills o punts conflictius hi trobeu al vostre camí cap a l'escola

(podeu detallar aquí i també marcar al plànol facilitat):

6. Com descriuries el teu trajecte de ta casa a l'escola?

(pots marcar fins 3 respostes):

☐ Llarg ☐ Divertit ☐ Desagradable ☐ Segur ☐ Lleig ☐ Curt ☐ Avorrit
☐ Agradable ☐ Insegur ☐ Bonic

7. Quins avantatges té o tindria per tu vindre a peu a l'escola?

(pots marcar fins 3 respostes)

☐ Comoditat ☐ Estar en forma ☐ M'agrada caminar ☐ Puc anar amb amics i amigues
☐ Tranquil·litat ☐ Em permet anar parlant ☐ Cap avantatge

8. Quines dificultats té o tindria per tu vindre a peu a l'escola?

(pots marcar fins 3 respostes)

☐ No m'agrada caminar ☐ El camí és lleig ☐ Els meus pares no em deixen
☐ Visc molt lluny ☐ El camí és perillós ☐ La motxilla pesa molt

AMPA

ACONSEGUIM UN CAMÍ SEGUR
PELS NOSTRES FILLS/ES,
FOMENTANT LA SEVA AUTONOMIA

REDUÏM L'IMPACTE
MEDI-AMBIENTAL
PRODUÏT PEL SOROLL I
FUM DELS COTXES

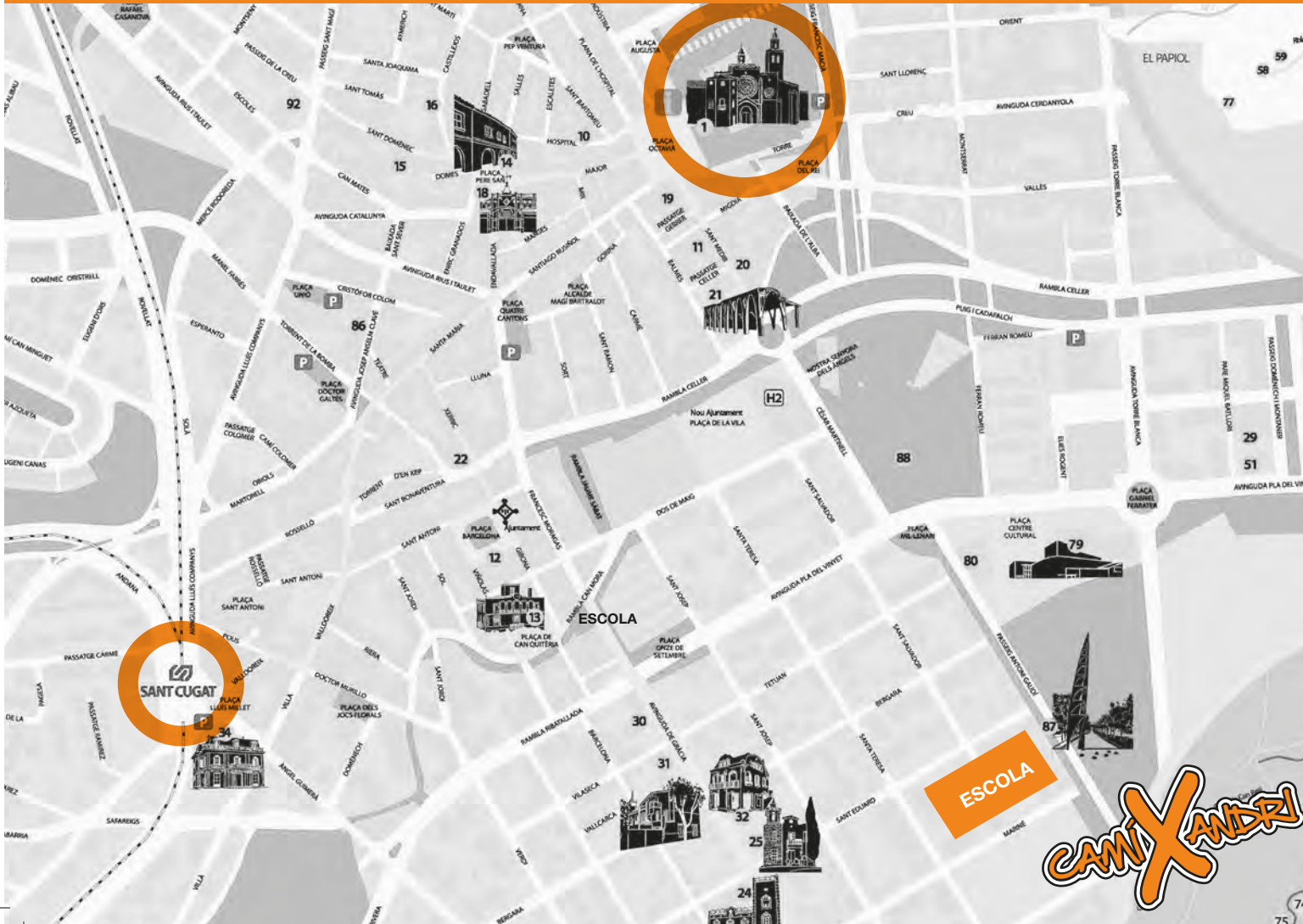
DESCONGESTIONEM LA
ZONA D'ENTRADA A L'ESCOLA

COL·LABORA EMPLENANT
L'ENQUESTA... FEM CAMÍXANDRI!

MARCA AMB BOLIGRAF EL CAMÍ QUE FEU ACTUALMENT FINS ARRIBAR A L'ESCOLA

9. Si vens actualment en cotxe fins l'escola, et podrien deixar en un punt diferent a l'entrada del Carrer Santa Teresa per tal de fer un tram caminant.

☐ Sí ☐ No

10. Fareu servir el camí escolar?

- ☐ Sí
- ☐ No. Per què?
- ☐ El recorregut proposat no ens va bé.
- ☐ El voluntariat un cop al mes no ens va bé
- ☐ Altres Motius:

11. En cas de participar d'estar interessat en participar, el teu pare / mare podria col.laborar com a voluntari de tant en tant:

☐ Sí ☐ No

12. Si calgués l'ús de monitor / a per posar en marxa aquest projecte, estaries disposat a assumir un petit cost mensual?

☐ Sí ☐ No

COMENTARIS:

Document 3 - Plànol enquestes

Quin curs fas?

Vens a l'escola amb algun adult?

Vens amb cotxe fins a l'escola?

□ 4t

□ 5è

6è

☐ Sí☐ No☐ A vegades☐ **Sí**☐ No

☐ A vegades

Marca al plànol el teu itinerari fins a l'escola

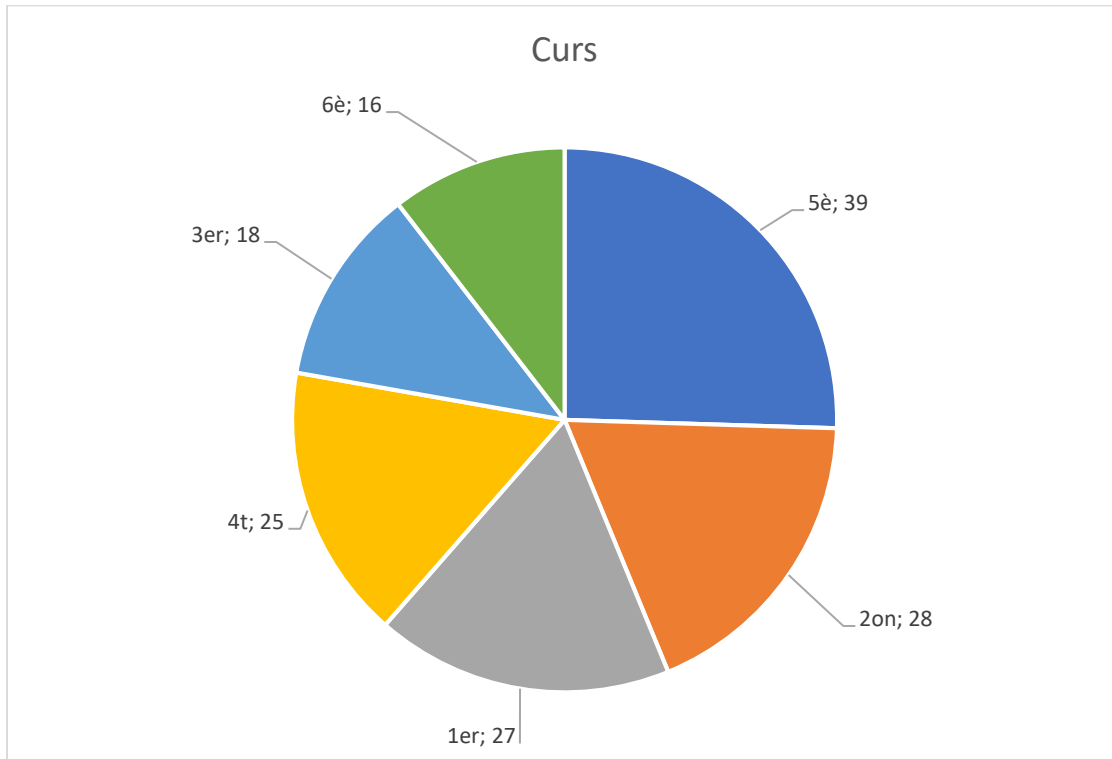
Document 4 - Resultats enquestes

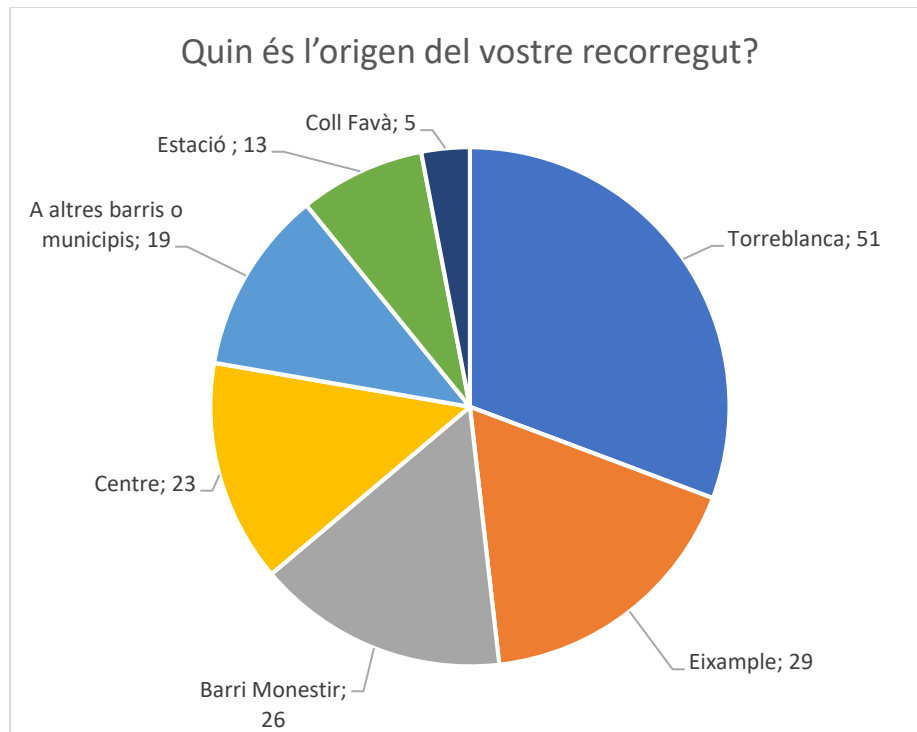

Resultats de les enquestes sobre el camí escolar

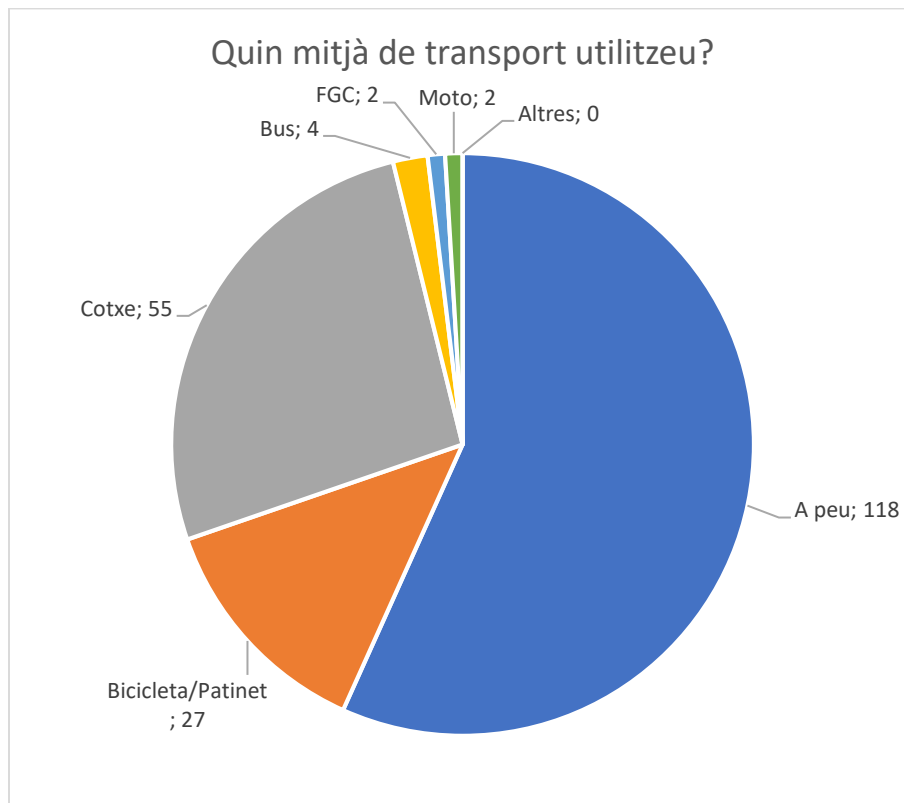
Per tal de conèixer els hàbits de mobilitat de l'alumnat del Pi d'en Xandri així com per recollir dades per tal de definir el model de camí escolar que millor s'adaptés a les necessitats de les famílies, des de l'AMPA vam fer una enquesta a tot l'alumnat de primària. En total es van repartir unes 325 enquestes amb la idea que les nenes i els nens les responguessin a casa amb l'ajuda dels seus pares i mares.

S'han rebut un total de 176 respostes. A continuació es mostren els resultats de les diverses preguntes:

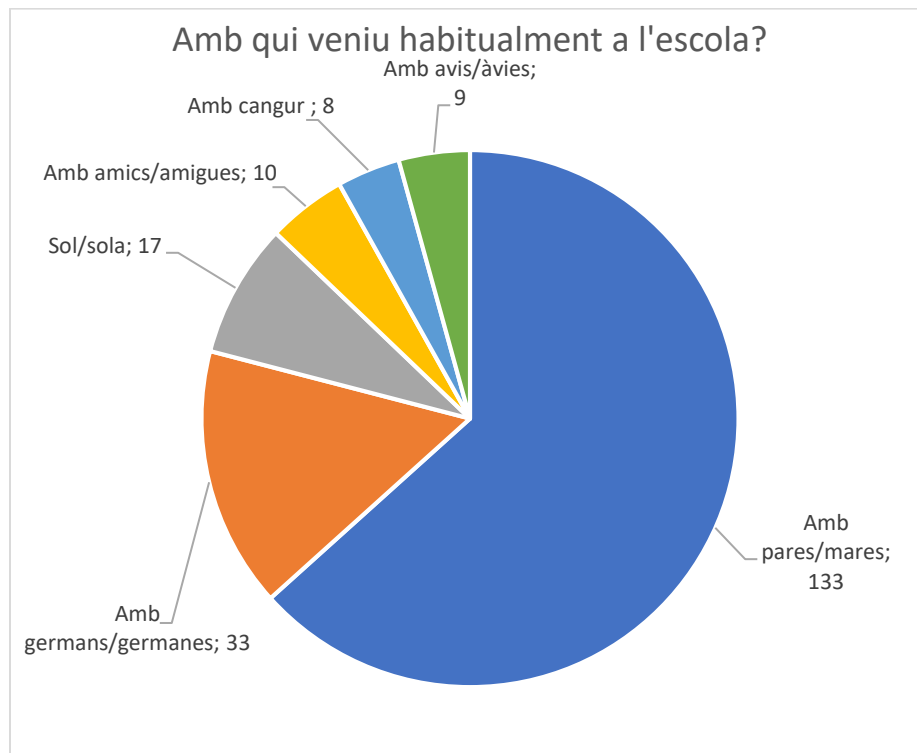

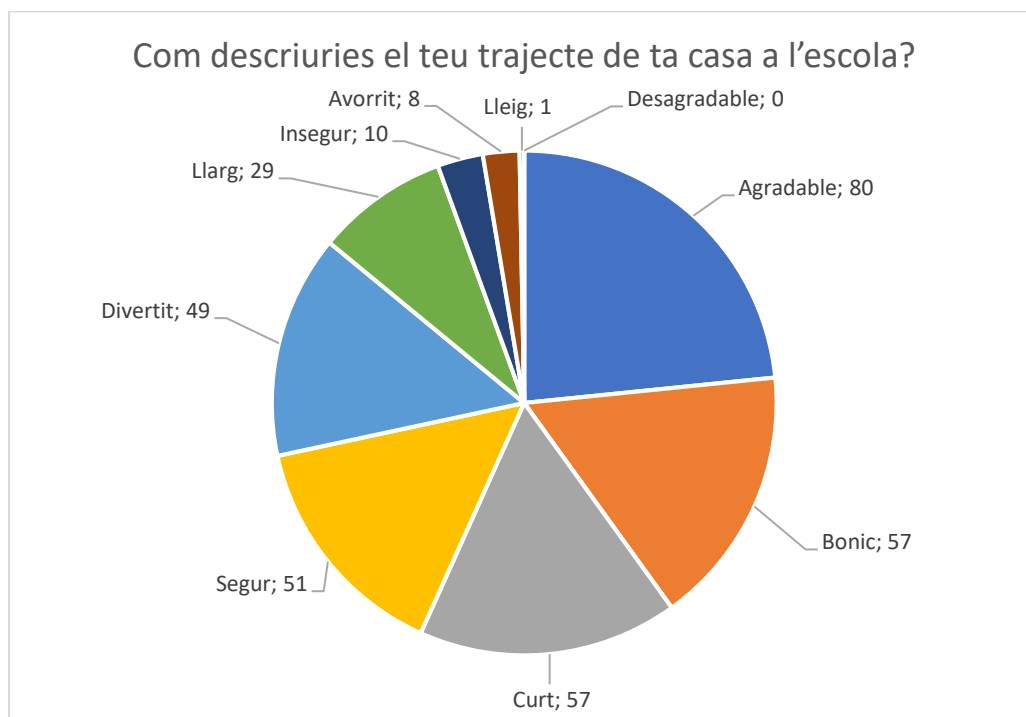
Es pot observar que un 85% de l'alumnat viu a l'entorn de l'escola (Centre/Estació, Eixample, Monestir i Torreblanca) fent viable un trajecte a peu. Per la meitat d'aquests (55%), l'itinerari més "natural" passa pel Passeig Gaudí (Monestir i Torreblanca) mentre que la resta ho fa pels carrers de l'Eixample.

Un 70% de l'alumnat ve a peu, bicicleta o patinet, amb el que podrien fer servir el camí escolar des del primer dia.

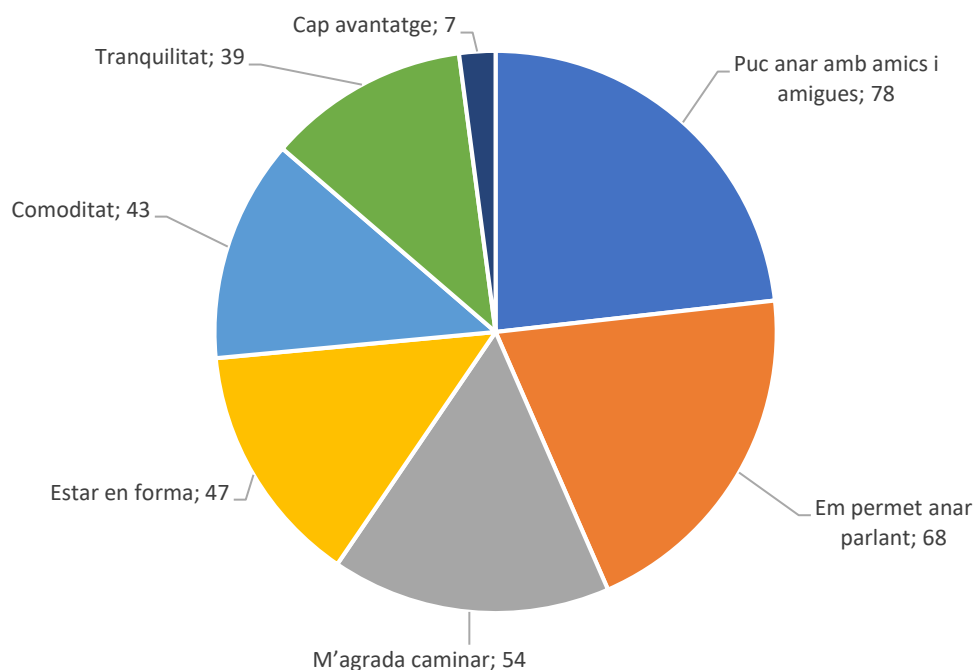
Un percentatge molt petit de l'alumnat va sol a l'escola (especialment dels cursos més avançats). Més endavant detallarem la distribució per cursos.

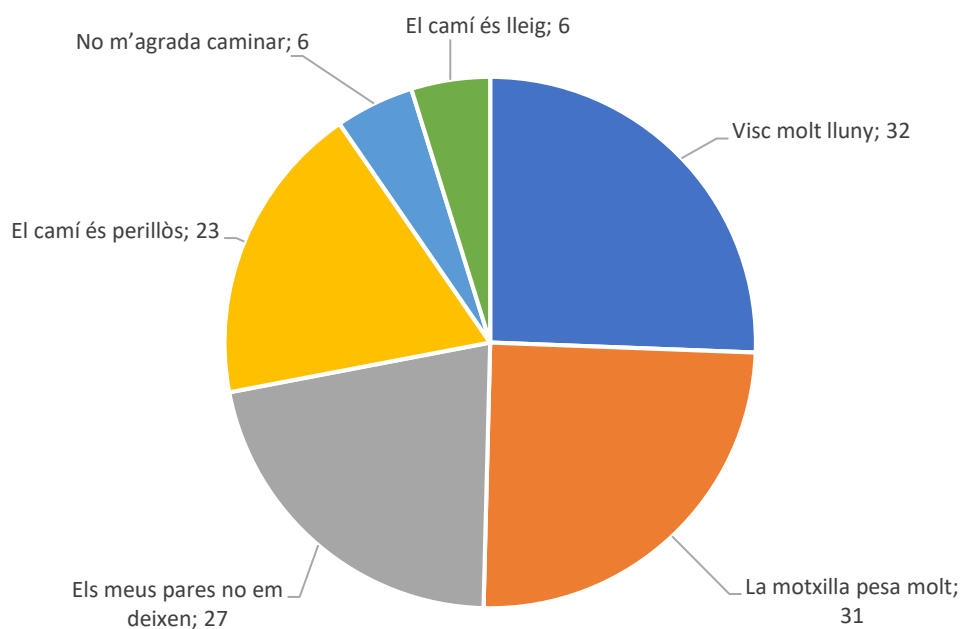

És interessant veure que només un 14% dels adjectius per descriure el camí tenen una connotació negativa (llarg, insegur, avorrit o lleig). Això demostra la predisposició a utilitzar el camí.

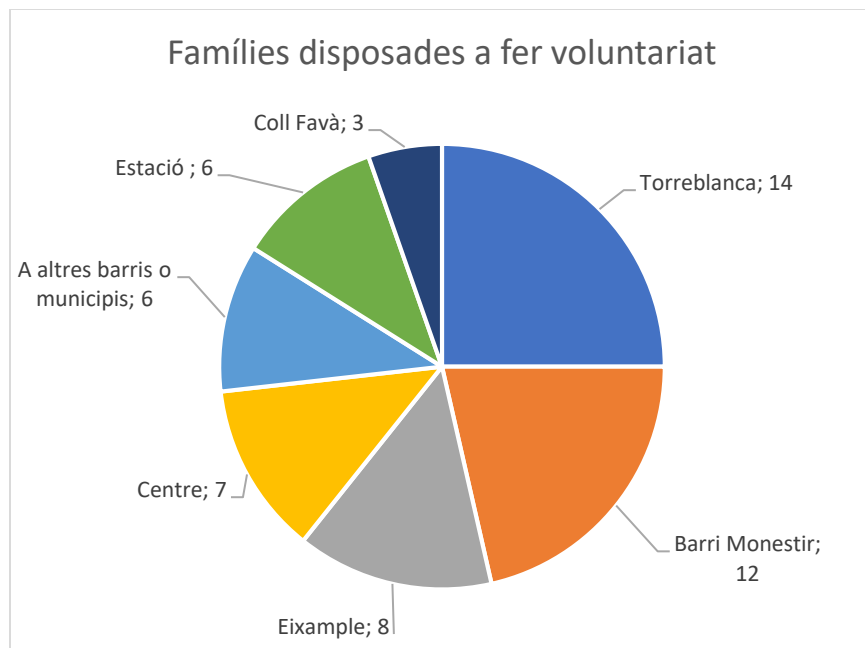
Quins avantatges té o tindria per tu vindre a peu a l'escola?

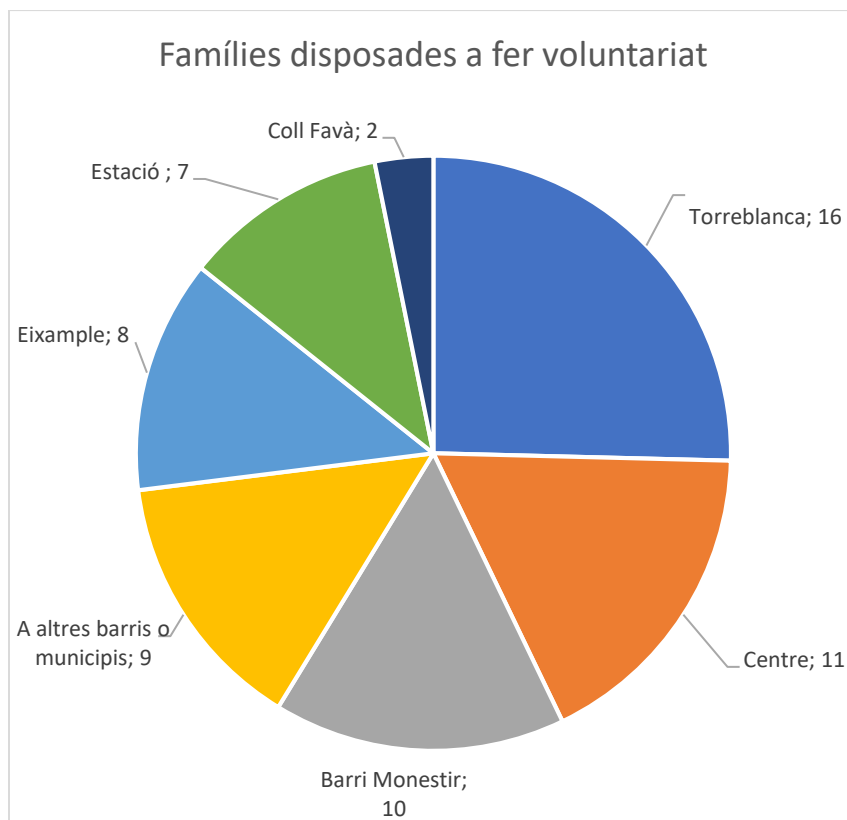
Quines dificultats té o tindria per tu vindre a peu a l'escola?

Hi ha 56 Famílies disposades a fer voluntariat. L'origen d'aquestes famílies es mostra en el següent gràfic

63 alumnes estarien disposats a pagar quota. L'origen d'aquestes famílies es mostra en el següent gràfic.

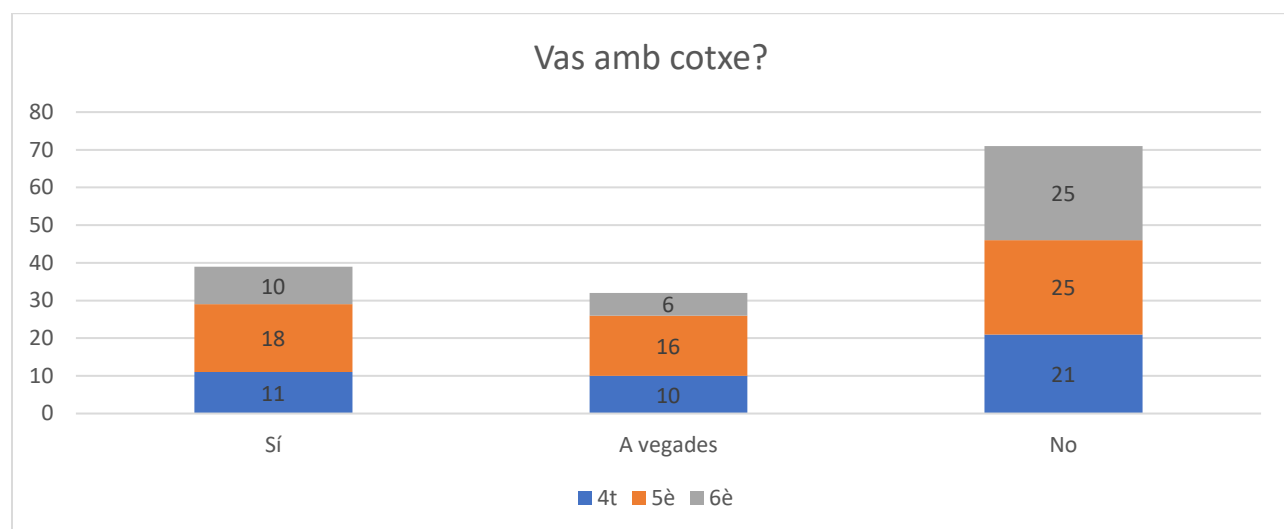
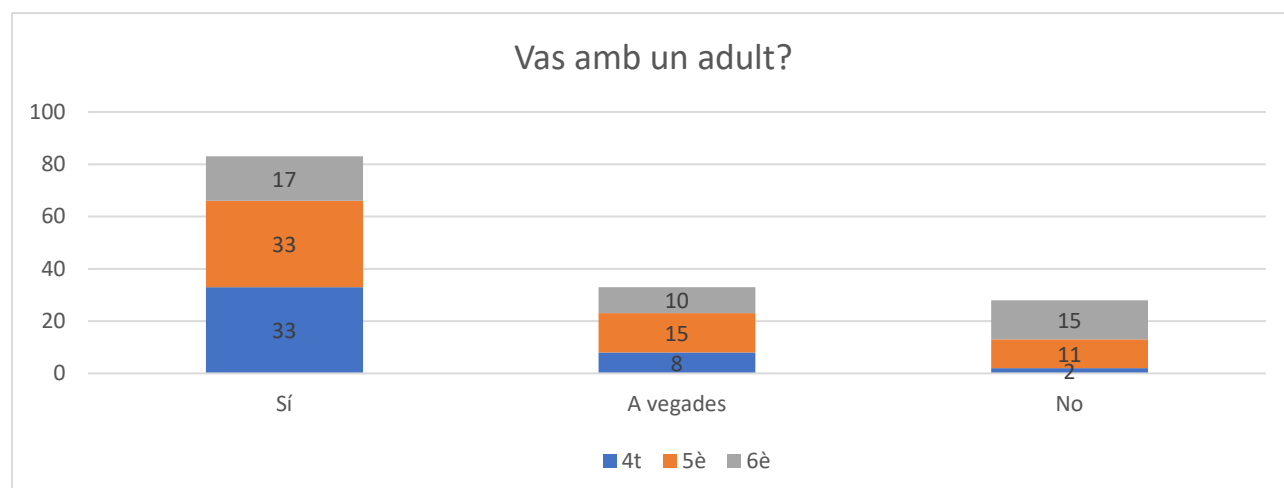
48 dels 57 que venen amb cotxe/moto estarien disposats a deixar els nens/es a un altre punt.

Els 104 comentaris sobre els perills del recorregut parlen de cotxes i passos de vianants. Un parell parlen de carrils bici mal marcats, un parla dels excrements de gos i de les voreres en mal estat, un de la rampa de l'arborètum, un dels patinets elèctrics i dos dels gossos sense lligar. Un es queixa dels adults (?)

A la vista d'una baixa participació i que moltes enquestes no havien omplert els itineraris, vam decidir intentar augmentar la mostra fent, amb l'ajuda de Paidos, una nova enquesta a l'alumnat de 4t, 5è i 6è durant el temps de migdia.

En aquest cas, només vam fer dues preguntes (si venien en cotxe i si ho feien acompanyats d'algun adult) i els demanàvem que dibuixessin el seu itinerari en el mapa.

Aquests són els resultats:

En el gràfic es pot observar, tal com es mostrava en el barri d'origen de les famílies, que la meitat de l'alumnat puja pel Passeig Gaudí, que sembla destinat a ser adaptat com a camí escolar. Tot i així, caldria buscar una solució per l'altra meitat de l'alumnat que arriba a l'escola per l'altre costat de l'escola.

Document 5 - Informe punts conflictius

PROPOSTA #1

Pas de vianants perillós a l'Avinguda del Pla de Vinyet

Localització

Avinguda del Pla de Vinyet

Problemàtica actual

Hi ha dos passos de vianants amb semàfor un al carrer Santa Teresa i l'altre davant de l'Auditori. Entre ells hi ha 3 passos de zebra sense semàfor. Els cotxes circulen molt ràpid i un d'ells està a la cantonada del carrer César Martinell on els cotxes giren

Proposta de solució

Posar un semàfor en el pas zebra que hi ha davant del Passeig Gaudí, posar extensions de voreres en els dos costats i senyalitzar-lo correctament amb pintura de color granat tal com es fa en els passos propers a les escoles

Dificultat: Mitja

Cost: Alt

Prioritat: Mitja

Localització

Avinguda del Pla de Vinyet

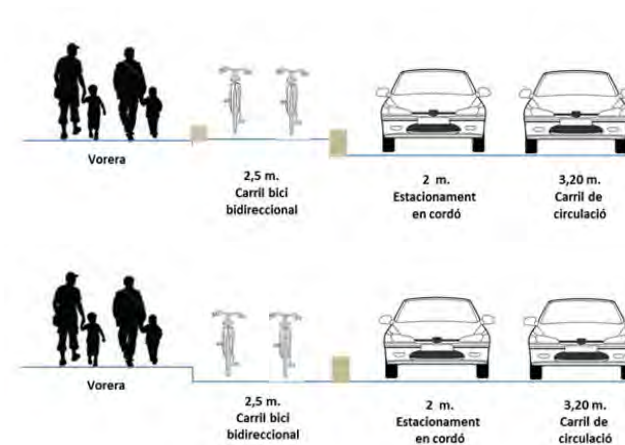
Problemàtica actual

El carril bici es troba damunt la vorera i amb una mala delimitació amb la zona dels vianants el que fa que aquests ocupin tota la vorera, posant en perill els vianants i els mateixos ciclistes. Cal considerar el gran volum de vianants que circulen durant la primera hora del matí (principalment estudiants d'ESADE)

Proposta de solució

Separar millor el carril bici, canviant-lo de nivell o bé posant una petita separació entre els dos. Es podria comptar puntualment amb un agent cívic per tal de recordar el bon funcionament del carril bici

PROPOSTA #3

Carril bici en mal estat a l'Avinguda del Pla de Vinyet

Localització

Avinguda del Pla de Vinyet

Problemàtica actual

Les arrels d'un arbre han creat un desperfecte en el carril bici i la vorera

Proposta de solució

Arreglar el desperfecte en el carril bici

Dificultat: Baixa

Cost: Baix

Prioritat: Baixa

PROPOSTA #4

Discontinuitat del Carril entre l'Avinguda del Pla de Vinyet i el Passeig Gaudí

Localització

Avinguda del Pla de Vinyet

Problemàtica actual

El carril bici de l'Avinguda Pla del Vinyet desapareix a l'alçada del carrer César Martinell i no connecta amb el del passeig Gaudí obligant als ciclistes o conductors de patinets elèctrics d'ocupar la zona de vianants amb el perill que això comporta per ambdós col·lectius.

Proposta de solució

Connectar els dos carrils bici delimitant l'espai per a vianants i per ciclistes

Dificultat: Mitja

Cost: Mig

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #5

Carril bici mal delimitat al Passeig Gaudí

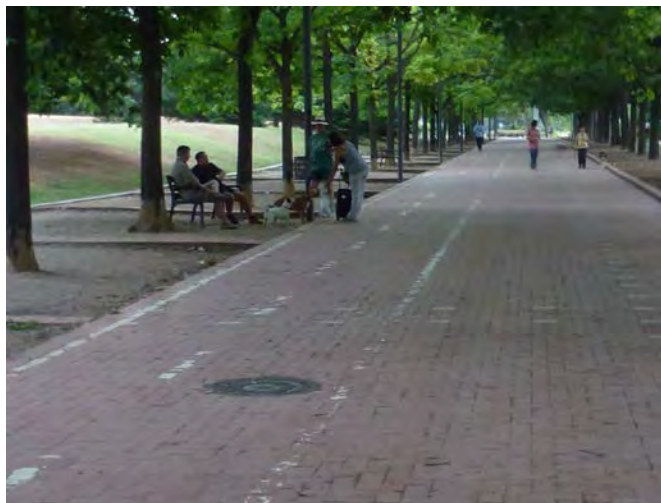
Localització

Passeig Gaudí

Problemàtica actual

El carril bici del Passeig Gaudí passa molt a prop dels bancs d'aquest passeig on, moltes tardes, hi seuen mares i pares amb els seus fills. Sovint aquests ocupen el carril bici creant una situació de risc per ciclistes i per ells mateixos

Proposta de solució

Canviar el carril bici de costat (aprofitant que caldria pintar-lo de nou) i considerar de posar una separació entre la zona de vianants i aquest

Dificultat: Baixa

Cost: Baix

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #6

Creuaments amb poca visibilitat a l'Eixample

Localització

Creuaments del carrer Mariné amb Sant Josep i Santa Teresa i Santa Teresa amb Bergara i Sant Eduard.

Val a dir que només es destaquen les cruïlles que est troben en algun dels itineraris més concorreguts però que es podria aplicar la mateixa mesura a altres punts del barri.

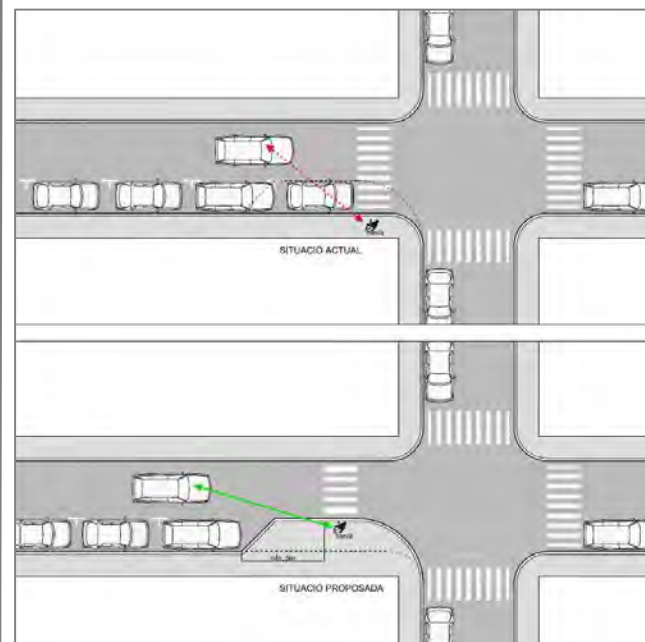
Problemàtica actual

Els creuaments del carrer Santa Teresa amb Bergara i Mariné tenen mala visibilitat degut als cotxes aparcats. El mateix passa amb el creuament del carrer Sant Josep i Mariné. Tot i existir plataforma en el creuament de Santa Teresa i Sant Eduard la visibilitat no és prou bona.

Proposta de solució

Posar extensions de la vorera en els passos de vianants pel cantó dels cotxes aparcats per tal d'augmentar la visibilitat. Es pot estudiar la proposta per tal d'afectar el mínim possible a les places d'aparcament.

Dificultat: Alta

Cost: Alt

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #7

Obstacles a la vorera del carrer Santa Teresa

Localització

Carrer Santa Teresa (entre Avinguda del Pla de Vinyet i Sant Eduard).

Problemàtica actual

Els pals de la llum i els fanals es troben al mig de la vorera impedit el pas per ella i convidant al vianant a baixar al carrer, amb el perill corresponent.

Proposta de solució

Eliminar els obstacles (soterrant les línies de telèfon, per exemple) o apartar-los cap a les cases per tal de deixar la vorera lliure

Dificultat: Alta

Cost: Alt

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #8

Manca un aparcament de bicicletes i patinets a l'entrada de l'escola del Passeig Gaudí

Localització

Passeig Gaudí (entre el Carrer Mariné i Joan Oliver)

Problemàtica actual

Els infants que van a l'escola amb bicicleta han d'entrar per l'entrada de Santa Teresa per poder deixar la bicicleta o el patinet a l'aparcament. Això fa que hagin de circular pel carrer Mariné i entrar amb la resta de vianants. No és possible posar-ne un dins del pati perquè la sortida es fa per Santa Teresa.

Proposta de solució

Instal·lar un aparcament per bicis i patinets segur fora de l'escola. Aquest s'hauria d'obrir pel matí i per la tarda.

Dificultat: Mitja

Cost: Mig

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #9

Manca un aparcament de desencotxat ràpid lluny de l'entrada de l'escola

Localització

Avinguda del Pla del Vinyet (al començament del Passeig Gaudí) i Avinguda de Torreblanca (a l'alçada de Joan Oliver).

Problemàtica actual

No existeixen aparcaments exclusius per desencotxar els infants lluny de l'entrada de l'escola.

Proposta de solució

Implementar dues places de petó i adeu operatives de en unes franges de matí i tarda.

Dificultat: Baixa

Cost: Baix

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #10

Pas de vianants perillós a l'Avinguda de Gràcia

Localització

Avinguda de Gràcia, a l'alçada del carrer Mariné

Problemàtica actual

Hi ha un pas de vianants sense semàfor a l'Avinguda de Gràcia a l'alçada del carrer Mariné. Els cotxes circulen molt ràpid i, a més, hi ha els carrils bicis en ambdós sentits

Proposta de solució

Posar un semàfor en el pas zebra i senyalitzar-lo correctament amb pintura de color granat tal com es fa en els passos propers a les escoles

Dificultat: Mitja

Cost: Alt

Prioritat: Mitja

PROPOSTA #11

Marcatge dels itineraris dels camins escolars

Localització

Eixample

Problemàtica actual

Els camins escolars no estan marcats.

Proposta de solució

Identificar mitjançant senyals verticals i horitzontals els diferents itineraris del camí escolar per tal de fer-ne difusió i posar en valor la iniciativa.

En una primera fase pot ser el mateix alumnat qui faci el marcatge a terra.

Dificultat: Baixa

Cost: Baix

Prioritat: Mitja

Document 6 - Twits

<https://twitter.com/ampapixandri/status/1039252680831586304>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1042517455376187395>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1046829473247756288>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1064989723817586689>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1065718101197627392>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1066414031932743680>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1066811999315742721>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1067175028557533185>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1068260293896224768>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1069698474877378560>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1069706368582598662>
<https://twitter.com/BiciStCugat/status/1070346188711477255>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1072211756062294016>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1072624662025252866>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1075732606665277442>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1088186635286732822>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1106292720816001025>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1108100991390498822>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1123293100074512390>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1123340164774924288>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1125476106868490242>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1126209737807233026>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1126209742106439680>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1128751857046831105>
<https://twitter.com/ampapixandri/status/1129109458712502273>